

Franc Križanič, minister za finance Zmaga je vendarle pred vrati in potem nas čaka olajšanje

V nasprotju s premierom Borutom Pahorjem, ki je ta teden, po odstopu vodje kabineta, padel najnižje na lestvici politične popularnosti, si finančni minister Franc Križanič lahko ta čas mane roke. Vlada je prejšnji teden sprejela »njegovo« strategijo NLB, v bazi največje vladajoče stranke ga obožujejo, v parlamentu pa se sprejema »njegov« proračun – a tarča nezadovoljstva sindikatov in upokojujencev so drugi ministri te vlade. Ministru, ki je v preteklosti zaslovel z mnogimi odmevnimi izjavami, sicer številke ne gredo na roko: med njegovim ministrovanjem se je javni dolg skoraj podvojil, državo pa s popuščanjem pri stabilizaciji javnih financ čaka negotova prihodnost.

Miha Jenko,
foto Jure Eržen

Smo v vojni z gospodarskimi razmerami, ste ta teden dejali v parlamentu – pred istim odborom, kjer ste pred dvema letoma napovedali minimalno plačo tisoč evrov. Kako to? Ob predstavitvi proračuna, pred dvema tednoma, ste dejali, da je kriza že za nami.

Kriza ima tri velike faze. Prva je bila svetovna finančna kriza, ki je pri nas povzročila zamrznitev kreditnega trga. To nam je uspelo sanirati. Druga faza je bil upad naročil, gospodarske aktivnosti in zaposlenosti. Tu smo države prvič v zgodovini koordinirano ukrepale z ekspanzivno fiskalno politiko, velik je bil pomen skupine

G 20 in EU. Zdaj imamo tretjo fazo krize s sanacijo javnih financ. Ta faza nastopa v času, ko BDP že narašča in je pričakovati, da bo naraščala tudi zaposlenost. Ta kriza je psihološko razmeroma zahtevna. Zahteva odpovedovanje v nekaterih sektorjih, v času, ko se že dviga gospodarska rast. In ta pritisk za odpovedovanje je zdaj podoben kot med velikimi konflikti.

Kot v vojni?

Ta izraz je seveda mišljen metaforično. Hočem reči, da moramo podobno kot v kriznih situacijah, kakršne so vojne, stopiti skupaj in obrzdati živce. Ko bo razvojni preobrat uspešen in bomo dosegali razvoj, ki nas bo pripeljal na raven malih, odprtih in visoko razvitih gospodarstev EU, si bomo zagotovili tudi dokaj visoko minimalno plačo. Ko bomo opravili še z zadnjo fazo te krize – seveda če na svetovni ravni ne bo krize v obliki črke W –, pa bodo prišli na svoj račun tudi vsi tisti, ki se morajo zdaj

omejiti, se pravi javni uslužbenci, tisti, ki dobivajo transferje, tisti, ki pričakujejo boljšo javno infrastrukturo in boljše storitve javnega sektorja. Tudi te investicije se namreč zamikajo. Velike in resne prihranke smo začeli z letošnjim rebalansom, naložbe so se bistveno skrčile, nekatere se povečujejo z EU-sredstvi, sicer bi bilo še slabše.

Ko ste že uporabili močno besedo »vojna«: ali kot finančni minister v Churchillovem slogu sporočate državljanom, javnemu sektorju, sindikatom, upokojencem, delodajalcem itd., da jih v drugi polovici mandata te vlade čakajo »kri, znoj in solze«?

Mislím, da ne. Smo že tako daleč v tem spopadu, da je zmaga vendarle pred vrati in potem nas čaka olajšanje. Ko bomo zmanjšali primanjkljaj, bo mogoče izvesti tudi nekatere projekte, za katere smo pričakovali, da bodo izvedeni že prej.

Prvi korak je zdaj sprejetje proračuna za prihodnje leto, ta je vezan tudi na intervencijski zakon, ki zamrzuje plače v javnem sektorju, pokojnine, socialne transferje itd. Zakon in proračun 2011 bo parlament predvidoma obravnaval prihodnji mesec. Kako trdno stojite za tem zakonom, ki naj bi zajel javno porabo?

Intervencijski zakon smo uvedli že lani, ko smo bistveno zmanjšali rast javne porabe. Letos je to še nekoliko močnejše postavljeno, pričakujem pa, da bodo sindikati, upokojenci in drugi zainteresirani, tudi funkcionarji, razumeli, da je treba zdržati še to leto. Potem pa pričakujemo, da bo gospodarska rast vendarle zagotovila dovolj velike javnofinančne prilive za normalizacijo razmer tudi na teh področjih.

Sindikati so vladno odpoved kolektivne pogodbe, ki gre vštric z intervencijskim zakonom, sprejeli na nož in napovedujejo nove proteste. Kako jim odgovarjate?

Tukaj gre za izražanje nezadovoljstva z razmerami, ki so posledica objektivnih okoliščin gospodarske krize. To krizo smo z ustreznimi ukrepi na svetovni ravni praktično že odpravili, z njeno zadnjo fazo, s sanacijo javnih financ, pa jo tudi končujemo. Pri pokojninah in plačah rasti res ni, ni pa niti zmanjšanja, krčenje stroškov je drugje. Osnovnih plač in transferjev ne zmanjšujemo, so stabilni in v stabilni valuti in pričakovati je njihovo nadaljnjo rast. V vsakem primeru je dovolj podlag, da stopimo skupaj. Sindikati so to dvakrat že naredili, pri dveh zamikih plačne reforme, ki bi sicer prinesla dvig plač, financiran z novimi dolgovi, to pa bi se pokazalo na kapitalnih trgih. Zato pričakujem, da bomo vendarle pridobili razumevanje in podporo sindikatov, ki bodo imeli velik vpliv tudi

pri sproščanju teh omejitev.

Kako pa boste prepričali Desusovega Karla Erjavca, ki napoveduje obstrukcijo te stranke pri sprejemanju proračuna?

Dejstvo je, da so pokojnine stabilne, varne, so v trdni valuti, in čim se bodo razmere izboljšale, bodo spet rasle. To leto je pač težko leto in v tem času povečevanj porabe z nepovratnimi sredstvi ne bo, vse dokler ne dobimo ustreznih virov.

Ekonomist Mojmir Mrak je v Sobotni prilogi analiziral proračun za leto 2011 in ugotovil, da je preveč mehak, premalo odločen in ambiciozen. Proračuna 2011 in 2012 zaradi premajhnih rezov v javno porabo ne zagotavljata javnofinančne stabilnosti Slovenije na srednji rok. Vlada je z njima prezrla lastne cilje iz programa stabilnosti. Zakaj?

Proračun kaže ekonomsko politiko vlade. Vlada je ob nastopu krenila proti krizi z ekspanzivno fiskalno politiko in povečala porabo za znanje, spodbujanje uvajanja novih tehnologij in izdelkov. Ščitili smo tudi doseženi življenjski standard s povečanimi izdatki za socialne in druge transferje, ki jih je izvajalo ministrstvo za delo. Krizo smo koordinirano odpravili v letu 2009 in deloma v letu 2010, sedaj pa sledi obdobje varčevanja in zniževanja javnofinančnega primanjkljaja. To je del izhodne strategije, ki se izvaja in je kombinacija fiskalnega pravila in pričakovane rasti javnofinančnih odhodkov zaradi gospodarske rasti. Zdaj je vprašanje, kako hitro na ta način znižati javnofinančni primanjkljaj: mi imamo napisano, da za 0,7 odstotka BDP na leto: to je v tem proračunu pričakovano in zagotovljeno.

V času, ko ste minister, se je javni dolg države skoraj podvojil, z 20 na skoraj 40 odstotkov BDP. Ta dolg se še povečuje tudi letos in prihodnje leto s proračunskimi primanjkljaji na ravni približno petih odstotkov BDP. Kako to?

Javni dolg se je povečal iz več razlogov. Gledati morate oba dela ulomka, imenovalec (BDP) se je zmanjšal, zato se je delež dolga v BDP povečal, tudi če bi dolg ostal nespremenjen. Drugič, dolg se je povečal zaradi primanjkljaja, ki je bil del fiskalne ekspanzije in posledica delovanja avtomatskih stabilizatorjev v času krize, prav tako se je povečal zaradi akcij države na kapitalnih trgih. Povečali so se tudi plasmaji države, iz katerih država ustvarja prihodke in neto prilive. S tem smo preprečili globoko gospodarsko depresijo, recimo latvijskega tipa, ki bi lahko nastala ob velikem begu kapitala iz Slovenije. Pokazalo se je, da je pomembno, da imamo ključne finančne inštitucije v domači lasti. Krizo smo tako uspešno

prebrodili, zdaj se ukvarjamo še s težavami podjetij, ki izhajajo iz tako imenovane tajkunske krize, krize zaradi zadolževanja, ki je bilo posledica menedžerskih odkupov podjetij.

Slovenija ima solidno bonitetno oceno, ki se bo poslabšala, če bo vlada popuščala pri javnih financah. Se kot minister zavezujete, da se to ne bo zgodilo, da Slovenija ne bo šla po poti evropskih držav iz skupine PIIGS?

Lahko samo ponovim, da moramo prestatiti še tretjo fazo krize, ki je omejena na stabilizacijo javnih financ. Potem si lahko obetamo izboljšanje in rast dohodkov zaposlenih v javnem sektorju, pokojnin, socialnih transferjev in investicij javnega sektorja, v vmesnem času pa lahko računamo na stabilnost dohodkov, ki je tudi nekaj vredna.

Vlada je sprejela strategijo upravljanja NLB, ki povečuje državno lastništvo na 50 odstotkov plus eno delnico. V Delu smo zapisali, da je to »zmaga zagovornikov nacionalnega interesa in državnega lastništva v NLB«, kamor prištevamo tudi vas, »pa naj to stane, kar hoče«. Se počutite kot zmagovalec nad premierom Pahorjem in razvojnim ministrom Gasparijem, ki sta letos zagovarjala drugačne rešitve za NLB?

Ta razlaga je preveč preprosta in enostavno ne drži.

Zakaj ne drži?

Gre za sprejetje strategije, ki omogoča pogajanja o dokapitalizaciji z drugimi partnerji. Država mora najprej doseči 50 odstotkov plus eno delnico, potem pa bomo šli v nov delničarski sporazum, kjer bomo zagotovili take razmere, da bo ta banka ostala samostojna. Država lahko zmanjša svoj delež, vendar mora s sporazumom s partnerji, ki so v to pripravljene iti, zagotoviti, da bo banka samostojna in da bo regulirana v Sloveniji. Podoben model skušamo uvesti tudi pri NKBM. Verjetno bo tam tak postopek stekel že prihodnje leto. Mogoče je, da bosta dva koraka in bo morala država dokupiti še del v NLB, mogoče ta korak ne bo potreben in bomo šli le v prenovno delničarskega sporazuma, mogoče s strateškim partnerjem. Težko je reči. Gre za to, da mora biti ta banka z vsemi svojimi funkcijami v Sloveniji ustvarjalec dodane vrednosti in ne podružnica ali hčerinska družba.

No, zainteresirani smo zlasti, da je to dobra banka, ki služi slovenskemu gospodarstvu in državljanom, ki daje kredite po ugodnih obrestnih merah.

Slovenski bančni trg je izjemno konkurenčen, na njem je vrsta dobrih bank, ki lahko nastopajo in kreditirajo poceni, mi

smo zainteresirani za to tekmo. Banke, ki imajo tu sedeže, pa prinašajo še dodatna kvalitetna delovna mesta in kreirajo srednji sloj. Obenem pa morajo biti konkurenčne in vzdržati na trgu.

Država je v 20 letih vložila v NLB skoraj dve milijardi evrov, za njeno sanacijo, dokapitalizacije itd. Po drugi strani pa banka posluje z izgubo, krči obseg poslovanja. Kako je lahko v nacionalnem interesu, da se – po vaših besedah sistemsko pomembna – banka krči in umika iz nacionalnega gospodarstva?

Najprej bi morali pogledati, koliko od vsote, ki jo omenjate, je država že dobila nazaj, deloma s prodajo delnic, in koliko smo pridobili iz dividend. Drugo vprašanje je, koliko podpore je ta banka dala slovenskemu gospodarstvu, ko naš trg še ni bil tako odprt in še ni bilo takega interesa za delovanje na našem trgu. Ko govorite o izgubah: banka ima operativni dobiček in ga glede na druge banke v Sloveniji nadpovprečno plasira v rezervacije. Uprava je s predlogi KBC in nadzornega sveta pripravila kombinirano strategijo varčevanja. Verjetno jo bo treba dopolniti, a prvi korak je bil narejen.

Vaš kolega iz EIPF, profesor Jože Mencinger, ki glede vloge in pozicije največje banke v nacionalnem interesu RS sodi v isto strujo kot vi, je v intervjuju za Delo dejal, da so banke za propade slovenskih podjetij krive vsaj toliko kot menedžerji, saj so z obilnimi posojili – skupaj v znesku sedem milijard evrov – podpirale dvomilijevne gradbene in tajkunske projekte. Kako tu vidite donosnost nacionalnega interesa prek NLB?

Oba s profesorjem Mencingerjem sva učenca profesorja Aleksandra Bajta in sodiva v ekonomsko šolo, ki se nadaljuje še od profesorja Bilimoviča. Če govorimo o kreditih, ki so bili dani na svetovnem trgu: tedaj je bil denar zelo poceni in tudi slovenski finančni sektor je ta denar plasiral različno uspešno. Tveganja in izpostavljenost so bili podobni, nekje več, drugje manj. V tajkunski krizi, na poslovnem modelu menedžerskega odkupa z zelo velikim zadolževanjem, se je pokazalo, da so bile banke razmeroma dobro zaščitene. Ko se bo zasežene delnice odprodalo, bodo dolgovi v glavnem poplačani. Primer Istrabenza to verjetno že kaže. Tudi drugod tečejo postopki, ponekod bodo podjetja, kljub prodaji delnic pri bankah upnicah, ostala samostojna. Pričakujemo, da bo ta del tajkunske krize z leti bolj ali manj saniran, ne da bi pripeljal do večjih odpisov.

Vprašanje pa je, kaj bo pri gradbeništvu in nekaterih izvoznih poslih, zlasti v Srbiji. Ne bodo pa ti odpisi imeli dramatičnih razsežnosti.

Kakšna je vaša definicija nacionalnega interesa?

Slovenski nacionalni interes je, da smo eno od konkurenčnih, razvitih, odprtih gospodarstev z gospodarskimi subjekti, ki delujejo na svetovnem trgu in ustvarjajo razmere za visok življenjski standard in za financiranje nacionalne infrastrukture.

Kje bo država vzela 250 milijonov evrov za dokapitalizacijo NLB?

Če vzameva teh 250 milijonov evrov, ki jih je predvidel nadzorni svet, se je treba še z drugim partnerjem do konca dogovoriti, kolikšen bo njegov delež. Predvidevam, da bo država investirala približno polovico te vsote. Več bi predstavljalo državno pomoč. O obsegu in načinu dokapitalizacije bo odločeno na skupščini 25. novembra.

Dobro, a od kod bo vlada vzela denar?

Iz povratnih plasmajev države, pri katerih se vrednost ohranja in obrestuje. Sredstva bomo verjetno začasno plasirali iz depozitov države v kapital NLB. Nato jih bomo poplačali z dohodki, pridobljenimi iz upravljanja javnega premoženja. Pričakujemo, da bo cena delnic zelo nizka in s tem zanimiva, ponudili jih bomo seveda tudi drugim. Delnice bo mogoče odprodati, ko se razmere na trgu sanirajo, tudi s faktorjem 2 ali več, odvisno od tega, kakšni partnerji bodo vstopali. Po tem, ko se bodo razmere na trgu uredile, bo ta vložek prodan s 100-odstotnim donosom. V strategiji imamo predvideno tudi uvrstitev delnic NLB na borzo, to je bil eden od pogojev KBC za sodelovanje v dokapitalizaciji. Tu bo šlo za delnice partnerjev, ki se ne bi zavezali za dolgoročno lastništvo v banki.

KBC se doslej še nikoli ni jasno izrekla, da bo res zraven pri povečanju kapitala NLB. Bo ta banka, ki že štiri leta in pol odhaja iz NLB, zdaj res pripravljena vložiti dobrih sto milijonov evrov za dokapitalizacijo?

Njihov interes je vsekakor, da bi svoj vložek prodali po čim višji ceni. Naš interes pa je pridobiti za ta del kvalitetnega partnerja. Zdaj bodo vstopili pri dokapitalizaciji po knjižni vrednosti in bodo tudi tu dobili ustrezen donos.

Dopuščate, da bi KBC nekoč vendarle prestopila ta prag 50 odstotkov?

Ob vstopu KBC v NLB je bil naš interes, da ima v NLB tretjino država, tretjino KBC kot strateški partner in tretjino mali delničarji. Če se mi in KBC zavezemo, da banka

ostane samostojna in neodvisna, potem so oni zelo zaželen partner. So kvalitetna in resna institucija.

Že leta 2008 ste se zavzeli za čimprejšnjo uvrstitev NLB na borzo. Dve leti ste minister, pa tega še niste storili. Kako to pojasnujete?

Vzrok je kriza. Ko bo šla banka na borzo, bo morala imeti izkazan soliden dobiček. Te delnice bodo morale biti zanimive.

Zagotovo. Se bo to zgodilo še med vašim mandatom?

To se bo zgodilo zelo hitro po tistem, ko se bodo v NLB odločili za razgraditev rezervacij. Morda bo to že pri prvi prodaji »tajkunskih« delnic, recimo pri Istrabenzu, ali pa kdaj kasneje.

Zanimivo, premier Pahor je prejšnji teden vire dokapitalizacije pojasnjeval drugače: razumeti ga je bilo, da bo država odprodala del kapitalskih naložb in kupnino vložila v NLB.

Sklep vlade je, da država sredstva za dokapitalizacijo NLB v celoti pridobi z upravljanjem javnega premoženja (dividende, prodaje nestrateskih naložb). S tem bomo depozite države spet povečali. Njihova uporaba v dokapitalizaciji NLB bo tehnične narave.

Katere naložbe države bi pa vi odprodali za ta namen? Mercator, Telekom, kakšno zavarovalnico, Petrol, Krko?

To mora pokazati zelo natančna študija. Iz podjetij ne bi radi ustvarjali podružnic. Prodali bi manjšinske deleže. Je pa kar nekaj navezanih stikov z investitorji, ki so pripravljeni vstopiti v omenjena podjetja.

Kot partnerji za vstop v NLB so se zadnje leto, dve omenjali EBRD, IFC in bančne velikanke: Goldman Sachs, China Development Bank, Santander, sklada Apax in Blackstone Group, slišati je bilo za potencialne arabske investitorje itd. Je kateri od teh še ali spet v igri? Omenja se zlasti EBRD.

Mi smo odprti za pogovore.

Ste osebno za to, da NLB proda delež v Banki Celje in se s tem poveča konkurenca na trgu?

Konkurenca na trgu je velika, sem za to, da se še poveča. Banka Celje je v bistvu vir depozitov, tudi če se jo proda, naj se jo proda komu, ki bo slovenski trg jemal resno.

Je pa to po vašem lahko tuja banka?

Seveda.

Po naših podatkih je ob polletju šest slovenskih bank poslovalo z izgubo. Je že čas, da ustanovimo slabo banko?

Slaba banka je bila v bistvu predvidena kot ukrep prevzema kreditov s strani države v spremembah zakona o javnih

financah, novembra 2008, še v obdobju medvladja. Zdaj take banke ne potrebujemo, razmere na trgu niso take, da bi jo morali ustanoviti.

Vlada je potrebovala celo letošnje leto, da je politično skadrovala vodstvo zelo pomembne agencije za upravljanje kapital-skih naložb države. Na koncu je bilo pri imenovanju predsednice uprave te agencije očitno ključna pripadnost vaši stranki. Ali tak politični pečat škodi kredibilnosti agencije?

Mislím, da pečat ni političen, noben iz vodstva ni bil izrazito politično aktiven. Eden je bil res član kabineta, mislim, da ministra Ropa, je pa izvrsten ekonomist in zelo dober na področju trga kapitala. To je gospod Grašič. Drugi, gospod Golob, je uveljavljen direktor, izkazal se je v realnem sektorju in je izjemno pomemben pri strateških presojah. Gospa Komarjeva pa je sistemski organizator, pokazala je svoje sposobnosti pri organiziranju skupine Triglav, obenem je tudi pravno zelo podkovana in bo pri pozicioniranju te agencije odigrala zelo pomembno vlogo. Potem pa imamo še svet agencije, ki ga vodi gospa Alja Čas, ki je uveljavljena poznavalka kapitalskega trga, v svetu agencije pa je še vrsta strokovnjakov z različnih področij.

Dobro, ta agencija bo zdaj pripravila strategijo in v njej definirala strateške naložbe države.

V koordinaciji z ministrstvi. Najprej bodo o tem odločala ministrstva, nato agencija, potem vlada in na koncu parlament.

Katera podjetja so za vas osebno strateške naložbe države, poleg NLB?

To so podjetja, od katerih je odvisno delovanje slovenskega gospodarstva, njegovo rast in naš življenjski standard. Nekatera so infrastrukturnega značaja, druga so naravni monopoli, tretja temeljijo na uporabi znanosti. To so Telekom, Zavarovalnica Triglav, NLB, Mercator, Petrol, HSE, GEN-energija, Geoplin, Krka ...

Slišati je, da mariborski poslanci vaše stranke lobirajo, da bi bil sedež te agencije v Mariboru. Ste jim vi to že obljubili?

Ne, obljuba ni bila dana. Sem pa naklonjen tej zamisli, glede na dobro prakso. Pri pošti se je selitev v Maribor dobro izkazala, pošta dobro dela in je ustvarila nekaj novih delovnih mest. Lomila so se tudi kopja pri HSE, najbolj konkurenčen del slovenske energetike je v Mariboru. Tradicionalno je tam središče slovenske energetike. Specifika pri tej agenciji je, da se bodo ljudje le prezaposlili, ne bo novih zaposlitev.

Kako ste zadovoljni z upravljanjem Zavarovalnice Triglav, ki ji premije padajo,

pestijo jo tudi neobvladljive hčerke po bivši Jugoslaviji?

Podpiram ambiciozne načrte, ki znanje in izkušnje slovenskega gospodarstva prenašajo, izvažajo na tuje trge. Vsak vstop na nov trg pa zahteva veliko časa, energije in denarja za prvo uspešno žetev. Zavedajmo se, da kriza ni prizanesla zavarovalnicam. Ljudje se bolj zatekajo k zagotavljanju trenutne socialne varnosti kot zagotavljanju dolgoročne, zaradi česar je obremenjena prihodkovna stran zavarovalnic. Poleg tega naravne nesreče močno povečujejo odhodke. Pravilen odziv na krizo je bila nova strategija ZT, ki poslovanje koncentri-ra okoli temeljnih zavarovalniških poslov. Verjetno je tudi zaradi tega družba v prvi polovici letošnjega leta ustvarila dobiček. Ocenjujem, da je to v zaostrenih razmerah dober rezultat.

Ste zelo vpliven član SD. Zadnja dogajanja – sprejeta strategija NLB, odstop Simone Dimic – so še okrepila vaš položaj, podpira vas poslanska skupina, mladi forum. Lani se je nekajkrat šušljalo o vaši zamenjavi, češ da ste v nemilosti pri premierju. Zdaj pa se zdi, da ste kot minister še močnejši, da ste postali nezamenljivi. Imate tudi vi tak občutek?

Takega občutka nimam. Če bom naredil kako napako, se bom moral soočiti s posledicami te napake in prevzeti odgovornost.

Vas premier podpira pri strategiji NLB?

Seveda, sicer ta sklep ne bi bil sprejet.

Dobro, a politični analitiki vas imajo za znotrajstrankarsko opozicijo predsedniku Pahorju.

Sam sebe ne vidim tako.

A predsednik je včasih videti dokaj jezen na vas, recimo lani pred odhodom vašega svetovalca Isajlovića ali pa ob vaši napovedi dodatnih dohodninskih razredov. Celo izjavil je, da bolje delate, kot govorite.

Dejstvo je, da ko je neka skupina organizirala določene aktivnosti blatenja, me je premier branil. Za to sem mu hvaležen.

Sicer pa, vas kot ministra, ki odloča o denarju, močno obletavajo lobisti vaše stranke in različnih lobijev, recimo energetskega, gradbenega itd.?

Lobisti stranke ne, lobisti na splošno pa. Kar nekaj ljudi se zanima za financiranje. To je zanimivo. Ko bodo izpolnjeni pogoji za gradnjo tretje in četrte razvojne osi, je kar nekaj svetovnih firm, ki se zanimajo za javno-zasebno partnerstvo, ki ga bomo tam odprli.

Ob odstopu vodje premierovega kabineta Simone Dimic beremo komentarje,

da se je z njenim odhodom okrepila struja v SD, ki ji pripadate. Kako odgovarjate na to?

To ne drži.

Pojavljajo se tudi interpretacije, da jo je spodnesel energetski lobi, ki naj bi poskušal oslabiti premiera.

Lahko povem le, da je bil najin odnos korekten. Lahko sem jo poklical kadarkoli, lahko sem ji povedal, da sem z nečim nezadovoljen. In pri meni ni nikdar za nič lobirala.

Ali podpirate projekt TEŠ 6 tako, kot je finančno zastavljen, torej 600-megavatni blok za 1,2 milijarde evrov s poroštvu države za skoraj pol milijarde evrov? Je tak projekt za vas kot finančnega ministra sprejemljiv? Ekonomist Lojze Sočan je v zadnji SP poudaril, da v avstrijskem Mellachu gradijo 800-megavatno elektrarno za trikrat manj denarja, 400 milijonov evrov.

Slovenija potrebuje nove energetske objekte. Pri TEŠ 6 je obvladovanje stroškov neznanka, podatkov v celoti nimam, pričakoval pa sem ceno med 900 milijoni in milijardo evrov.

Skratka, vsota 1,2 milijarde evrov je za vas previsoka?

Da, ta vsota je za 200 milijonov evrov višja kot tedaj, ko se je projekt sprejemal.

Bo Slovenija bankrotirala, ker morajo biti pri vseh velikih javnih projektih vedno zraven »naši«? Kako bo država sfinancirala TEŠ 6?

Ne bo ga financirala.

Bo pa dala porošstva.

To bo energetika sama financirala. Proizvodna cena bo na daljši rok to prenesla, sicer banke ne bi dale kreditov. Res pa se zaradi povečanje cene projekta na 1,2 milijarde evrov to razmerje poslabšuje.

Bodo tudi pri financiranju TEŠ 6 pritiski na državne banke kot pri financiranju Stožic?

Ne, posojila za TEŠ dajejo mednarodne banke. Sicer pa ne bo nič pritiskov, od ministrstva za finance gotovo ne. Vse mora biti strogo profesionalno.

Ste za združitev energetskih stebrov?

To je treba še proučiti. Gre za odprto dilemo med pozitivnim učinkom zmanjšanja stroškov in negativnim učinkom monopola.

Kaj pa državni odkup 4000 neprodanih stanovanj?

Obstajata dve ideji: ena je, da bi privatizirali stanovanjski sklad, ki bi pridobil dodatna sredstva in odkupil stanovanja po nizki ceni. Banke so se tu slabše zaščitile in bodo verjetno imele nekaj izgub. Druga možnost je, da se ustanovi pov-

sem zaseben sklad po vzoru podobnega avstrijskega sklada, ki bi moral imeti neke davčne olajšave. Morda bo tak sklad hitreje ustanovljen.

Napovedali ste ustanovitev dveh skladov Slovenija-Katar in Slovenija-Kuvajt s po milijardo evrov kapitala. Je tu kaj novega?

V Katarju želijo neposredno investirati v slovenska podjetja. To je zdaj že precej daleč, pogajanja tečejo, tako da gre v začetku novembra precej močna delegacija z direktorjem Kada v Katar, zraven bo tudi šef mojega kabineta. Zanimajo jih dolgoročne naložbe, za zdaj so locirali tri, a jih ne bi omenjal, pričakujemo jih še več. Podobno se razvijajo odnosi s Kitajsko, v preteklosti smo imeli stike s China Development Bank.

Kaj pa gospod Drago Isajlovič? Z njim še kaj sodelujete, morda na področju igralništva?

Pri igralništvu z njim prav nič ne sodelujem. Sicer pa se z njim pogovarjam, a ni več član kabineta.

V vladi usklajujete zakon o državni garanciji za financiranje velikih izvoznih projektov. Kot ste nedavno omenili, gre za 800 milijonov evrov. Od kod bo država vzela ta denar? Kakšni bodo javnofinančni učinki teh garancij? Bodo res namenjene predvsem gradbenim poslom?

Cilj tega zakona je pomagati slovenskim podjetjem premagovati krizo in jih spodbuditi pri nastopih na tujih trgih. Država bo prevzemala del tveganj iz naslova garancij za prejete avanse in dobro izvedbo del. S to jamstveno shemo bomo podprli dobre družbe, ki bodo lahko državi zagotovile ustrezna zavarovanja za prevzeta tveganja. Dodana vrednost, ki se izkazuje v Sloveniji, mora biti najmanj 20 odstotkov od vrednosti posla; analiza učinkov, ki jo mora pripraviti upravičenec, pa mora izkazati pozitivne učinke za slovensko gospodarstvo.

Je za letos dosegljiva napoved 0,9-odstotne gospodarske rasti?

To je brez dvoma dosegljivo, prej bi rekel, da bo nekoliko večja, saj so naročila in pričakovanja ugodna. Zavira pa nas kriza gradbeništva, ki se je ustalilo na nizki ravni. Z gradnjo drugega tira koprške železnice se bo to nekoliko izboljšalo, če bo ministrstvo za okolje in prostor končno prebilo zastoje pri umeščanju linijskih objektov v prostor, bodo svoje prinesle tudi razvojne osi. Problem za nas je zdaj tečaj evra, ki je spet appreciiral in ustvarja pritisk na upočasnitev gospodarske rasti

tudi v našem prostoru. Poleti je sicer kazalo že zelo dobro. Zdaj naša industrijska proizvodnja narašča hitreje kot evropska, BDP pa kaže upočasnjeno rast zaradi težav v gradbenem in nepremičninskem sektorju.

Ekonomisti se strinjajo, da nas čaka nekaj zelo težkih let, omenja se celo potek krize v obliki črke W.

V evropskem okviru nam to lahko prinese precenjeni evro. Če bi prišlo do velikega gospodarskega pesimizma, bodo spet potrebni protiukrepi. Varčevanje, ki ga mi izvajamo, izvajajo vsi.

Ali nas lahko čaka kriza v obliki črke L, če se razmere v domači ekonomiji ne bodo izboljšale?

Smo toliko odvisni od našega gospodarskega okolja in če bo tam povpraševanje raslo in če odpremo še nove trge, se nam to ne obeta. V vsakem primeru pa je pred svetom nov skok cen nafte.

Socialdemokratske vlade veljate za nagnjene k delitvi in zadolževanju. Ekonomisti in delodajalci pravijo, da je pri nas preveč socialnega dialoga in popuščenja sindikatom, upokojencem itd.

Mislím, da se pri nas močno zavira rast javne porabe, ponekod pospešeno varčujemo, moramo pa to gledati tudi v kontekstu črpanja evropskih sredstev, ki jih moramo izkoristiti.

Ključno za stabilnost javnih financ bo prihodnje leto, saj je leto 2012 spet volilno, ko se močno poveča nagnjenost vlad k obdarovanju volivcev z javnimi sredstvi. Boste prihodnje leto trdno nadzorovali javne finance?

Bomo, verjamem, da imamo močno koalicijsko in da bodo tudi socialni partnerji razumeli to stanje, ki je izrazito prehodno.

Vas ne bo omajalo, če bodo pred parlamentom demonstrirale množice in zahtevale več denarja in pravic?

Javni sektor in upokojenci imajo že zdaj velik delež BDP, gre samo za rast. In to bo mogoče zagotoviti glede na rast javnofinančnih prilivov.

Vlada je že popustila pri pokojninah, s skrajšanjem števila let, ki so upoštevana pri plačilu pokojninskih prispevkov. Do kam boste popustili pri formuli za usklajevanje rasti pokojnin?

To je stvar pogajanj, najbližje smo švicarski formuli, nauk o zlati sredini pa pravi, da bo to nekje vmes med predlaganimi formulama 80:20 in 60:40.

Na Red Booku, spletni skupnosti SD, ste zapisali, da je »vaš bistven interes biti dober človek, zanimajo me ekonomski tokovi in razvojna politika Slovenije«, med hobiji omenjate planinarjenje in tek, zanima vas indijska, kitajska in duhovna glasba, med filmi, ki so na vas naredili vtis, pa navajate žanrsko raznorodno Andreja Rubljova, Full Metal Jacket, Kekca in Na svoji zemlji. Lani ste se v pogovoru deklarirali za krščanskega socialista – ste s tem netipičen socialni demokrat?

Sem socialni demokrat od nog do glave.

Ne dvomimo. Pa obžalujete, da je iz poslanske skupine SD izstopil krščanski socialist Andrej Magajna? Vas preseñeča, da je kot vzrok za izstop navedel tudi NLB?

Verjamem, da bomo z Andrejem Magajno še naprej dobro sodelovali. ☺

» V tajkunski krizi, na poslovnem modelu menedžerskega odkupa z zelo velikim zadolževanjem, se je pokazalo, da so bile banke razmeroma dobro zaščitene. Ko se bo zasežene delnice odprodalo, bodo dolgovi v glavnem poplačani. «

» [O Simoni Dimic] Lahko povem le, da je bil najin odnos korekten. Lahko sem jo poklical kadarkoli, lahko sem ji povedal, da sem z nečim nezadovoljen. In pri meni ni nikdar za nič lobirala. «

» Sem socialni demokrat od nog do glave. «

Stran / Page: 4

Doseg / Reach: 122000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2641 cm²

8 / 9

Stran / Page: 4

Doseg / Reach: 122000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 2641 cm²

9 / 9

